

Szerkesztőség és kiadó-
hivatal:

Szegedi-utca 1. szám.

Telefonszám 162.

Megjelenik
kétfé kétfé kivételével a kora
reggeli órákban.

MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Helyben, házhoz hordva:

Félévre 18 korona.

Egy óra 3 korona.

Vidéken:

Félévre 18 korona.

Egy óra 3 korona.

Szerkesztésért felelős: **Dr. DÓZSA IMRE**Kiadótulajdonos: **KOVÁCS SANDOR.**

A Maros hid

szerepel ismét. Miután az Arad—Csanádi vasut többször hiábavaló kísérletet tett, hogy Makó város a hidvámszedés jogát egy vegyes közúti és vasúti hid építésére neki ötven vagy kilencven évre átadja, új hid építésére közigazgatási bejárást tartatott. A közigazgatási bejárást alkalmából a város különböző kívánságokkal állott elő, melyeknek egy részét teljesítette, más részét nem teljesítette a miniszter.

A város azt szeretne volna, ha a vasúti hid a mi hidunktól messze épült volna fel, de a miniszter úgy döntött, hogy körülbelül 18 méternyire épülhet fel hidunktól az új vasúti hid. Ez az egész! Ez a döntés meglehetősen hidegen hagy bennünket. Mert igaz, hogy kellemesebb lett volna, ha a hid még messzebb épült volna de ha a vasútársaság a kellő biztonsági intézkedéseket megteszi, amit a miniszter elrendelt: t. i. a közúti hid töltését az alámosás ellen biztosítja és a közúti hid pilléreivel fallal köti össze, úgy nem lesz semmi baja a mi hidunknak, utóvégre a miniszterium szakértői csak értenek a dolgukhoz!

Mi indítja ebből az alkalomból egy helybeli újságot, hogy „Se hid, se pénz. Szomorú döntés a makói Maros-hid ügyében“ cikket írjon, csak nem új propaganda kezdete ez a vámszedési jog átadására? Makó város képviselőtestülete helyesen utasította többször már vissza a vasut ajánlatát.

Elkeseredést váltott ki a jóérzésű makói polgároknál, hogy egy gazdag vasut, mely közel negyven év óta ingyen használ egy hidat, még a városnak befektetett tőkéjét sem akarja visszafizetni. Ugyanis a város megvette a vámszedési jogot a Rónay családtól és a hid árának törlesztésére is fizetett. Ezen összegeket és azoknak közel 40 évi kamatját csak joggal igényelheti a város! A vasut megtakarított egy hidat, közel 40 éve a hid fenntartására elég volt a vámjövedelem, mely az utóbbi évtizedben eddig nem sejtett magasságra emelkedett.

Mi volt érte a köszönöt? A vasut a közúti hidon a közlekedést ugyszólván lehetetlenné tette, ahol lehetett kellemetlenkedett a városnak: Csak emlékezzünk vissza, hogy bánt el a vasut a lesi, szentlőrinci szőlő-átjárókkal!

Es mikor már építeni kell a hidat a vasutnak, — nemesak új hidat, hanem új átérő hidakat és töltéseket, kisajátításokat kell eszközölnie, akkor borraivalót akar adni a gazdag vasut a szegény városnak, de el akarja venni ennek fejében a vámszedési jogot. Iker hidat építeni, hol ugyszólván egymás mellett menne a kocsis és vasut. A miniszter által engedélyezett 18 méter már elég távolság arra, hogy a lovak meg ne bokrosodjanak.

Nem és újra nem! A vámszedési jogot nem adjuk át, nem engedjük, hogy polgáraink, a bánatban dolgozó hagymásaink filléreiből építsen hidat a gazdag vasut az ő gazdag osztrák és német törzsrésztvényeseinek örömeire. A közúti hid jó állapotban van, jó állapotban tartozik a vasut a hidat átadni. Ha alkalmas lesz az idő, vasszerkezetet tétet a város a teljesen jó pillérekre és csak annyi hidvámszedést fog szedni, amennyi a hid amortisatiojára és fentartására szükséges.

A törvény ugysem engedi meg, hogy hidvám más célra fordítsassék. Nem nyújthatunk segédkezést a törvény kijátszására, hogy a vámszedési jogból befolyó jövedelemből építsék fel a vasúti hid Schöller és tsai cég zsebének örömeire. Nem és újra nem! Nem játszunk át adószedési jogot magántársaság kezére. Most nincsen újabb ajánlat a város-hoz, de ismerve a történeteket és olvasva a jelent említett cikket úgy érezzük hogy ismét jön a kfsértés, mely borraivaló adásával akarja elszédíteni a várost. Ne felejtjük el: polgáraink jó része a haretéren van, az ő jussukat el ne adjuk!

Még nincs kíséző ajánlat, de már előre felemeljük tiltakozó szavunkat, hogy az ajánlat esetleges, pártfogói megtudják, milyen véleményvel volna a polgárság róluk.

Hivatalos jelentések.

Vezérkarunk jelentése.

(Tudósítónk jelenti telefonon.)

Budapest, március 28.

Olasz haretér:

Veneziában helyenként élénkebb volt az üggyutüz.

A vezérkar főnöke.

A német vezérkar jelentése.

Nagyfőhadiszállás jelenti:

Berlin, március 28.

Nyugati haretér:

A francia haretéren az angol tartalékok szembe kerültek a németekkel, de az angolok támadását véresen visszaverték. Sommenál az ellenséget már oly helyre szorították vissza, melyen még nem volt harc eddig.

A német trónörökös hadosportja St. Quentinől a Semmeon át 60 km. mélyen törte át az ellenséges frontot.

Ludendorff.

(Minisztereinkőség sajtóosztálya.)

LEGUJABB.

(A „Makói Független Ujság“ éjjel érkezett telefonjelentései.)

Nem esett el Odessza.

Budapest. Távirati Iroda jelenti, hogy a Reuter-ügynökség tudósítása Odesszának a szovjet csapatok által való bevételéről, koholmány. Odesszát most is német, magyar-osztrák csapatok tartják megszállva.

Német, magyar-osztrák csapatok Jekateroniszlavig nyomultak előre, hol harcban állanak Alexejev katonáival. A harc célja Noweselszko, a forradalmárok főfészke.

Menekül a francia polgári lakosság.

A Times szerint a polgári lakosságot a francia haretér környékéről eltávolították. Hogy a menekülők Párisban izgalmat ne okozzanak, el kell Párist kerülniük.

Párisban óriási az elkeseredés Clemenceau ellen, ő a leggyűlöltebb ember ma Párisban.

Román béke.

Abban a közleményben, amelyet a sajtóhadiszállás a német hadvezetőknek királyunk által való kiűntetéséről kiadott, először használnak azt a szót: „a Romániával való békekötés alkalmával“. Bécsi diplomáciai körökben ennél fogva azt hiszik, hogy a végleges békekötés Romániával már a legközelebbi időben várható. Cernin gróf visszautazását Bukarestből Bécsbe legkésőbb szombatra várják, amely napig előreláthatólag Wieser báró kereskedelmi miniszter is visszaérkezik. Azoknak a kereskedelmi politikai szakreferenseknek egy része, akik a Romániával való kereskedelmi szerződési tárgyalásokon részt vettek, már szintén utban vannak hazafelé, ugyszintén azok a petróleum nagyiparosok is, akik a földolajra vonatkozó egyezmény megkötésénél mint tanácsadók szerepeltek.

St. Gabain környékén Páristól 122 kilométerre sejtik a messzehordó ágyut.

A lapok párisi tudósításai elmondják, milyen rémület fogta el a népet, amióta a messzirehordó ágyuk lövik a várost. Az egyik tudósítás ezt mondja:

A város mostani képe emlékeztet az 1914. évi szomorú napokra, amidőn a kormány kénytelen volt a fővárost elhagyni. Az államügyész azonnal betiltott minden olyan lapot, amely részleteket közöl a bombázásról és megjelölte azokat a helyeket, ahol a lövedékek lecsaptak. Azt hiszik, hogy a messzirehordó ágyuk Páristól 122 kilométernyire, St. Gabain környékén vannak föllállítva.

— **Sorozás Makón.** Az 1894—99-beli születésű makói és csanadme gyei ifjak április havában újból sorozásra kerülnek. A központi járás ifjai április hó 13-án, míg a makói ifjak április 15 és 16-ik napjain kerülnek a katonai mérce alá.

Szombaton
és vasárnap

Az impresszárió

WINTERRI RUDOLF az általános népszerűségnek örvendő gondolatolvasó a főszerepben.

Tisztelettel: A Makói Uránia Mozgófényképszínház.

Kedden kezdődik a rekvirálás.

30 bizottság fog működni a városban.

Ma délelőtt fontos tanácskozások voltak a vármegyeházán a legújabb rekvirálás ügyében. Az ülésen részt vettek Návay Lajos dr. v. b. t. t., Hervay István alispán, Petrovics György dr. Makó város polgármestere, az összes járásbeli főszolgabírók és a közlelmezési kormánybizottság részéről Dr. Sik Sándor a kormánybiztos helyettese.

A tanácskozáson megállapodtak elsősorban abban, hogy a rekvirálás csak az ünnepek után azaz kedden é. hó 3-án veszi kezdetét. Makó városában összesen ötven rekviráló bizottság fog működni s pedig 30 a belterületen s 20 a tanyák között.

A rekvirálás célja elsősorban a leszállított fejadagok folytán fölössé vált készletek beszedése, másodsorban a rejtett készletek feltárása.

Nagyobb vitta tárgyát képezte az, hogy a kormánybiztos helyettese a 6 éven aluli gyermek fejkvótáját leakarta szállítani. Az alispán mint a polgármester ez ellen a leghatározottabban tiltakoztak s kifejtették ennek az álláspontnak tarthatatlanságát. Meg is maradt változatlanul a 6 éven aluli gyermekek fejadagja ép anyiban mint a felnőtteké, csupán az egy éven aluli gyermekeknek nem hagynak meg semmit.

Az östermelőknél és a nehezebb munkát végzőknél az eddigi 13 kiló buza melyet csak 9 kilót kapnak meg, míg a más foglalkozásoknál csak 6 kiló és 30 deka liszt maradhat meg vagy az ennek megfelelő buza mennyiségek. A többi elfogják venni.

Elfogják továbbá venni a július 15-től augusztus 15-ig járó s eddig meghagyott buza és liszt mennyiségeket.

Az alispán és polgármester, főként pedig Návay Lajos dr. élelmezési miniszteri megbízott hatóság érveléseinek velt köszönhető az is, hogy a jószágoknak eddig megállapított fejadagjait nem fogleszállítani.

A rekvirálás polgári jellegű lesz, katonai segédlettel, minden bizottsággal polgári személyel megy rekvirálni, de katonák is mennek s ahol gyanus a dolog, bizony kutatni is fognak az elrejtett készletek után.

Makó város közönsége fogadja nyugalommal ezt az újabb rekvirálást, melyet igen fontos országos érdek kényszerít reánk gondoljon mindenki a hadsereg melynek harc képessége forog kockán és az ország más vidékeire, ahol sokkal rosszabbak a közlelmezési állapotok mint nálunk. Mindenki igyekezzék a hatóság rendelkezéseit tiszteletben tartani s a hatóságot

intézkedéseiben segíteni, mert csak a hatóságnak köszönhető az, hogy ez a rekvirálás polgári jellegű lesz s nem lesz oly zaklató jellegű mint lett volna, ha a hatóságok a közönség érdekében mindent el nem követtek volna arra nézve, hogy a rekvirálás a közönségre mennél kevesebb kellemetlenséggel járjon.

A „makói“ tüzekek a világháboruban.

A cs és kir. 34-ik tábori tüzezred, melynek tisztjei és legénysége sorában igen sok „makói és esanádmezei“ tüzezred küzd már negyedik éve, most kötetbe gyűjtötte az ezred háborus történetét.

A mi tüzezfiaiink — a vitéz 34-es tüzezred kötelékében — ott voltak a megvívott Belgrádnál, a szomorú emlékü Rohatynnál, a vérözönvődő Kárpátoknál, Homonna mártírnapjainál, a nagyszerű Gorlicénél, Tirol hegyormain, Lemberg diadalmas felszabadításánál, a sivár Albánia moesárlázaiban, a betörő Románia szétzuzásánál, lengyel mezőkön és bukovinai dombháton, hazai föld védelmében és szövetségeseink támogatásában, mindenütt, ahol válságos volt a helyzet. És mindenütt diadallal.

Az ezred ezer ragyogó sikerében kiválóan részesek voltak a „makói és esanádmezei“ tüzekek s az ő nagyszerű haditényeik külön gyönyörű fejezetet lesznek a 34-es tüzekek hadialbumának.

Ez a hadialbum — több száz képpel tarkítva — gyönyörű kiállításban jelenik meg s az árából befolyó tiszta jövedelem az ezred árváit, özvegyeit és rokkantjait illeti.

A hadialbum megrendelhető a cs. és kir. 34. tábori tüzezred pótütegénél Nagyváradon s oda küldendők a hős tüzekek árvái özvegyei és rokkantjai javára szánt adományok is.

Súlyos erőpróba előtt a magyar mezőgazdaság.

A földművelésügyi miniszter felhívása a gazdatársadalomhoz.

Serényi Béla gróf földművelésügyi miniszter az alábbi felhívást intézte a gazdatársadalomhoz:

— Hosszas küzdelmünk negyedik tavaszán fakadni kezdenek a békét hozó reménység első rügyei. Dicsőséges véghez és nyugalmas békéhez közeleg a súlyos megpróbáltatások ideje. Jövönk elé bátran s kifejtett küzdelmünkre büszkén tekinthetünk.

De még nem ért véget a nehéz küzdelem. Ellenségeink még arra számítanak, hogy nekik kedves a küzdelem hosszúsága, mert kimerülnek erőforrásaink.

Valóban nagy feladat elé állít a további küzdelem, súlyos erőpróba

előtt áll a nemzeti erő kifejtés minden tényezője, mindenekfelett a magyar mezőgazdaság. Napról-napra kevesbednek ehhez szükséges eszközök.

A hadkötelezettség már csaknem minden rendelkezésre álló férfimunkaerőt elvont a barázda mellől, a hadiszolgáltatások folytán pedig az igaerő is oly mértékben megapadt, hogy csak a legnagyobb erőfeszítéssel lehet a mezőgazdasági termelés folytonosságát biztosítani.

Mindazonáltal meg vagyok róla győződve, hogy a tavaszi munka ebben az évben is sikerrel fog járni, ha a szabadságot katonák s a hadifogyók munkája mellett az itthonmaradottak is erejük végső megfeszítésével s minden idejük lehető legteljesebb kihasználásával nekilátnak a munkának.

E pillanatban tehát, a gazdasági év termelésének megalapozása idején, a közigazgatási hatóságoknak, a földművelésügyi igazgatás hivatott munkásainak és a gazdatársadalom vezetőinek nem lehet annál fontosabb feladata, hogy okos intézkedésekkel, körültekintő szervezéssel, ha kell: parancsoló szóval és erélyes kézzel munkába állítsunk mindenkit és mindent, amivel küzdő hadseregünk s népünk mindennapi kenyeré, valamint a háborus és békés életnek ezer szükséglete a magyar földről előteremthető.

Hangsúlyozni kívánom különösen annak fontosságát, hogy gazdáink talán nagyobb pénzbeli haszonnal kecsesített kísérletezések helyett elsősorban és főleg olyan terményeket termesszenek, amelyek a hadsereg ellátása és a közlelmezés biztosítása szempontjából ma elsőrendű fontossággal bírnak. E tekintetben, valamint ott is, ahol egyesek esetleg nem tudnak, vagy nem akarnak a kötelességérzet amúgy fokára felemelkedni, amely egy parcella parlagon maradását is egynek tartja most a háború dicsőséges kimenetelének kockázatával: a hatóságoknak lesz feladata, hogy irányítólag s ahol szükséges, a rendelkezésükre álló eszközökkel kényszerítőleg is fellépjenek.

Nem kétséges előttem, hogy ebben a fontos munkában a földművelésügyi igazgatás szervezetéhez tartozó tisztviselők épp úgy, mint birtokososztályunknak a hazafias kötelességteljesítésében mindig előjáró tagjai, valamint a gazdatársadalom szervezetei is a nagy idők követelményeit átértve fognak a közigazgatási hatóságoknak a kívánatos cél elérésében segédkezni.

Figyelmeztetem a hatóságokat s a magyar gazdákat hogy további rendkívüli erő kifejtéséhez kormányzatom részéről sem fog hiányozni semmi támogatás, ami a mostani körülmények között kormányzati részről megadható.

MEG KELL SZÜNTETNI az iskola nivójának hivatalos súlyosítását.

Meglazult az iskolában a fegyelem. — Az országos tanáregyesület a haditanfolyamok ellen.

Az Országos Középiskolai Tanáregyesület igazgatósági és választmányi ülése rendkívül nagy érdeklődés mellett folyt le tegnap délelőtt az egyesület hivatalos helyiségében.

A közgyűlés elé terjesztendő alapszabály módosításokon kívül az ülést főleg a tanárság megélhetési viszonyainak javítására vonatkozó kérdések dominálták. A hivatalos jelentések során Sajó Sándor főtanári jelentésből szomorúan esendült ki annak megállapítása, hogy az iskola lehanyaglott a szorgalomhiány a tanulóifjúságban és a fegyelem meglazulása mind erősödött. Nagy helyesítés kísérte szavait, melyekben kívánta, hogy szűnjék meg az iskola nivójának ugyszólván hivatalos súlyosítása.

A debreceni kör javaslatára a választmány egyhangulag kimondotta, hogy a haditanfolyamok legutóbbi rendezését — a három- és négyhetes tanfolyamokat — nem tartja megfelelőnek, hanem három hónapos tanfolyamok létesítését kéri.

NAPI HIREK

— Ünnepi szertartások a makói róm. kath. templomban. A makói róm. kath. belvárosi plébánia templomban a husvéti ünnepek alkalmából következő szertartások lesznek. Nagypénteken délelőtt 9 órakor passió, eszoka mise, Jézus sirbátétele és szent beszéd. Délután 2 órakor szent beszéd a Kálvária kápolnában. Délután 3 órakor gyászvecesernye és Jeremiás siralmi. Este hat órakor szeátségetétel. Nagyszombaton reggel 6 órakor szeátségetétel, délelőtt 9 órakor tűz, husvéti gyertya és vízszentelés, 9 órakor ünnepélyes szent mise. Este hat órakor föltámadási körmenet. — Vasárnap ünnepi az anyaszentegyház Ur Jézus Krisztus dicsőséges feltámadási ünnepét, Husvét vasárnapját. Ez ünnepen reggel hét órakor szent mise, és utána a husvétiel edelek megáldása. Fél kilenc órakor diák mise a tanuló ifjúságnak. Délelőtt fél tíz órakor ünnepélyes mise és délután háromkor veesernye.

— Hirtelen halál. Megdöbbentő haláleset történt ma reggel Makón. A makói társadalom egyik kedvelt s népszerű alakja Jenei Székely Lajos gyógyszerész hirtelen meghalt. Jenei Székely Lajos 34 éves fiatal ember volt. A Szt. István téren volt a gyógyszerháza. Ő maga jóvialis ember volt s nagyon szeretete mindenki, a kivel csak érintke-

A szerencse utja

Kovács Sándor

papirkereskedésébe vezet.

M. kir. osztálysorsjáték!

Főnyeremény legsze-
rencsésebb esetben

egy millió korona!

A szerencsét ne taszítsa
el senki magától,

vegyen egy sorsjegyet!

$\frac{1}{4}$ sorsjegy 3 korona, $\frac{1}{8}$ sorsjegy 1 korona 50 fillér.

Hirdessen

Csanádvármegye legelterjedtebb napilapjában, a

Makói
Független Újság

hirdetési rovatában. A Makói Független Újság már a reg-
geli órákban Csanádmegye összes községeiben olvasható.
Táviratai és telefonjelentései a háborús hírekről a leg-
frissebbek. — Megjelenik naponta négy-ötezer példányban.
Dacára a háboru okozta drágaságnak,

hirdetéseket

olcsó árban vesz fel a Makói Független Újság

kiadóhivatala, Szegedi-utca 1. sz.

Már egyszer megjelenő hirdetés után is meg van a kívánt
eredmény.

Egyszer megjelenő kishirdetés a Makói Független Újságban

1 korona.

A MAKÓI URÁNIA MOZGÓFÉNYKÉPSZINHÁZ

Szombaton március 30-án,

Márc. 30-án

AZ IMPRESSZÁRIÓ

Márc. 30-án

Bűnügyi történet négy felvonásban.

Főszereplők: Winterry Rudolf, Mattyasowky Ilona, Réthey Lajos.

EGY KEDVES ÖTLET

Vigjáték.

SVEIZI TÁJKÉPEK

Látványos.

KÉT ELŐADÁS, délután 6 és este fél 9 órai kezdettel.

Számozott jegyek előre válthatók az előadás napján délelőtt 10—12-ig, délután 4—6-ig.

Pénztárnyitás este 7 órakor.